

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Ambitiedocument Blauwe Agenda Utrechtse Heuvelrug	TELEFOONNUMMER	+31640730072
DATUM	05-07-2022	E-MAILADRES	arco.van.vugt@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1784050844-8312	DOMEIN/OPGAVE	LLO
VAN	Arco van Vugt	TEAM	WEB
NUMMER PS	PS2022RGW	PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
BIJLAGE	Ambitiedocument Blauwe Agenda Utrechtse Heuvelrug-toegankelijk		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Hierbij bieden wij u het vastgestelde ambitiedocument Blauwe Agenda Utrechtse Heuvelrug ter informatie aan. Dit ambitiedocument is onder regie van de provincie Utrecht en in nauwe samenwerking met onze partners opgesteld en beschrijft hoe wij willen komen tot een meer robuust watersysteem op de Utrechtse Heuvelrug.

Inleiding:

Op 12 mei 2020 hebben wij besloten om een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan voor het opstellen van een Blauwe Agenda voor de Utrechtse Heuvelrug. Uw staten zijn daar in juni 2020 over geïnformeerd (RGW2020-115-01 en –02). Het door uw staten op 9 februari 2022 vastgestelde Bodem- en Water Programma (BWP) vormt het beleidskader, waarin is opgenomen dat we door middel van een gebiedsgerichte benadering willen komen tot een robuust en toekomstbestendig watersysteem. De Blauwe Agenda is daar voor de Utrechtse Heuvelrug en omgeving een nadere uitwerking van.

Het ambitiedocument van de Blauwe Agenda is opgesteld onder regie van de provincie Utrecht en in nauwe samenwerking met Vitens, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR), Waterschap Vallei en Veluwe, het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug (NPUH), land- en tuinbouworganisatie LTO, het Utrechts Particulier Grondbezit (UPG), de terreinbeherende natuurorganisaties en gemeenten. Met de Blauwe Agenda willen we een aantal problemen die in het watersysteem van de Utrechtse Heuvelrug spelen aanpakken. Deze problemen in het watersysteem leiden tot maatschappelijke problemen zoals onder andere verdroging van natte natuur, wateroverlast in stedelijk gebied en in de landbouw, de drinkwatervoorziening die onder druk staat door grote watervraag en schade door langdurige droogte aan monumentale bomen, aan natuur en aan landbouwgewassen. Deze problemen worden versterkt als gevolg van klimaatverandering die zich de laatste jaren in toenemende mate manifesteert.

In de Blauwe Agenda hebben we allereerst onze kennis ontwikkeld. Deze kennis is onder andere opgedaan in pilotprojecten en door uitgebreid technisch onderzoek naar de werking van het watersysteem van de Utrechtse

Heuvelrug en de bijbehorende flanken. Centrale vraag daarbij was hoe klimaatverandering de werking van het watersysteem gaat veranderen en welke maatregelen effectief zijn om de huidige en toekomstige problemen aan te pakken. De resultaten van deze pilots en onderzoeken zijn gebruikt om samen met alle partners een gezamenlijk ambitiedocument op te stellen. In dit ambitiedocument beschrijven we op een toegankelijke wijze het watersysteem, de opgaven en problemen en de wijze waarop we met elkaar deze problemen willen aanpakken. Daarbij is ook duidelijk geworden dat de maakbaarheid van het watersysteem ook grenzen kent. Niet alle problemen zijn op te lossen door aanpassing van het watersysteem. Deze problemen vragen ook aanpassing van ons gedrag en van de aanwezige functies (adaptatie). Dat is ook de reden dat er vanuit de Blauwe Agenda is gewerkt aan bewustwording van burgers en bedrijven, onder andere door het ondersteunen van het project Heuvelrugtuinen. Hierbij zijn voorbeeldtuinen aangelegd met een watervriendelijke inrichting en het gebruik van droogtebestendige planten die passen bij de omstandigheden op de Heuvelrug.

Hoewel de Blauwe Agenda zich richt op het watersysteem zijn wij ons ervan bewust dat het water vele raakvlakken kent. Er is dus ook binnen de provincie veel aandacht geweest voor het afstemmen van dit ambitiedocument met onder andere het strategisch bosbeleid, het programma klimaatadaptatie, de zoetwatervoorziening, de aanpak verdroging en de gebiedsgerichte aanpak stikstof.

Financiële consequenties:

Aan het vaststellen van het ambitiedocument zijn geen financiële consequenties verbonden. Momenteel wordt het ambitiedocument uitgewerkt in een uitvoeringsplan, waarin de maatregelen worden uitgewerkt en de inzet en de financiële bijdragen van de partners worden beschreven. In het uitvoeringsplan zal eveneens worden beschreven welke werkzaamheden geschikt zijn om via de Uitvoeringsstrategie Landelijk Gebied (ULG) uit te voeren. De bijdrage van de provincie Utrecht aan het uitvoeringsplan zal worden betaald uit de inkomsten van de grondwaterheffing en de bijbehorende voorziening (programma 3 bodem, water en milieu). De beschikbare middelen uit de grondwaterheffing zijn voldoende en mede bestemd voor dit soort projecten ter bescherming en vergroting van de grondwatervoorraad.

Vervolprocedure / voortgang:

Wij zullen u in de toekomst regelmatig op de hoogte houden van de voortgang en de uitvoering van de maatregelen uit dit ambitiedocument. Op 7 september 2022 is er een digitale informatiesessie voor de commissie RGW over droogte waarin onder andere ook de Blauwe Agenda nader zal worden toegelicht.

Het ambitiedocument is opgesteld voor de publicatie van de startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied. In de startnotitie is het Rijk voornemens om voor de Utrechtse Heuvelrug een stikstof emissiereductiedoelstelling op te leggen van 95%, aangezien grote delen van de Heuvelrug een NNN (Natuur Netwerk Nederland)-gebied is. Het is momenteel nog niet bekend wat dit concreet betekent voor het gebied. In het uitvoeringsplan van de Blauwe Agenda zullen wij daarom de relatie met de stikstof aanpak verder uitwerken op basis van de actuele inzichten. De Blauwe Agenda draagt bij aan het versterken van het watersysteem en daarmee aan het versterken van de waterafhankelijke functies, zoals natte natuur. In het uitvoeringsplan is er ruimte om de concrete uitwerking van de maatregelen uit het ambitiedocument in overleg met onze partners nader in te vullen en te verdiepen.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen